

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Derde Kapittel. Hoe dat men opgaande Peere-boomen zal Planten

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

om die vooral bemind, zooze maar niet al te sterk doorsteekt, en haar vleesch fondant is, zo heeft elk genoeg zyn keur; want drooge en muskeerende Peeren mishaaen de meeste Liefhebbers, gelyk daar zyn de twee Grosse-Queves, zynde steenagtig, droogen sterk muskeerende.

Eer wy tot het derde Capittel overgaan, diend nog van 't Planten, Enten, en Occuleeren van Peeren op andere Stammen wat gezegt te werden.

De Peeren werden in Neederland nu niet alleen geocculeerd en gegriffelt op wilde Stammen uit karrel gewonnen, of op Fransch hout, zo de Entluiden spreken, maar beeter op reets Ge-ente en Gewassen Peereboom, op vroege en laate Quee, ja ook op Doorn en Qualsters; maar op deeze laatste twee, tieren alle Peeren niet evenwel, want veele daar op, hoewelze wel gewassen zyn, berften nogtans en blyven klein en byna zonder smaak; andere willen daar meede niet vereenigen nog omzoomen en blyven ook van onder dun, en booven daarze Ge-ent enz. zyn, met een groote knobbel, en waayen dan ligtelyk de kroonen, alhoewel nog reedelyk gewassen zyn, van dezelve Stammen af; waarom sommige door ervaretheid wyzer geworden zynde, alle de Nanus Peereboomtjes, op Quee, Doorn of Qualsters voortgeteeld, tot aan de Ent of Occulatie toe in de Aarde planten, en dan is men dat afslaan van de kroon niet zo ligt onderworpen, ja daar-en-booven, zullenze altyd beeter groeyen, en de Vrugten grooter bevonden werden, daar het met andere Stammen het contrarie moet waargenoomen werden.

DERDE KAPITTEL.

Hoe dat men opgaande Peere-Boomen zal Planten.

Men behoorde geen hoog opgaande Peere-Boomen te planten als in groote Thuinen, en wel met goede bemantelingen voorzien, dewylze de laage te veel beschaaduwen, of anders diend men maar een klein getal daar in te zetten, dat gemeenelyk niet ruimer werd genoomen als een of twee hooge Boomen voor elk vierkant

P

in

in een Thuin van veertig Roeden ; en zulks zal van tweederley gebruik zyn , die beide niet kwaalyk uitvallen , waar van het eerste is , dat menze zet op de kant van de groote wandel-paaden , en altoos verre van de Schuttingen , Latwerk en Muuren , om alzo niet te beletten het vroeg rypen der Perzikken en Abrikoozen , en gezeide Peeren aan dito staande , behalven in 't Noorden ; en het tweede van die in het midden der vierkanten te planten , dat is in elk vierkant een.

Daar toe kiest men zulk slag van goede Vrugten uit , die wel juist niet al te groot vallen , anders werdenze by sterke winden ligt afgeslaagen , maar die volop draagen , en goed van smaak zyn ; welke ook schoonze afdruijen , naamentlyk dat Zoomer-Vrugten zyn , wiens kleinigheid haar belet te kneuzen , en welkers rypheid , die ze los deed werden , maakt , dat men , indien 'er eenige by ongeval wat door 't vallen geschonden waaren , die aanstonds met plaizier kan op-eeten.

Of men kiest van dat slag , die ter deegen vast aan de steel blyven hangen , en van de geene wiens Vrugt heel hart is in 'er zelve , zo dat ze niet ligt door den wind konnen afgeslaagen werden , of dat 'er den val niet veel kan hinderen.

Onder zulke Zoomer-Vrugten tot opgaande Boomen , telt de Citroen de Zirene in Holland onder de naam van de vroege Wyn-Peer meer als voor sestig Jaaren al bekend , de Petit-Muskaat hoewelze door haar gestalte , en 't Saizoen daar zy in komt , daar bekwaam toe zoude wezen , meer als eenige andere Fransse Peer ; maar de kanker die in 'er hout meest grassceerd , en dikwils het geheel en al bederfd , belet tot groot leetwezen der Liefhebbers , het zelve ; voor eerst dan van de Fransse Zoomer-Vrugten is niet de minste in lekkerheid de Rozelet , de Quisse-Madame ; de Bon-Chretien d'Eté Muské , de Poire Sans Peau , d'Orange Muské , de Bourdon , de Muskaat-Robert , de Poire de Pondar , de Fondante van Brest , en de Magdaleenen , hier Fransse Keizerinnen ; van de Hollandse of Neederlandsse , de Fransse Madam , de Kalmer-Peer uit Dantzik , en dan de graauwe Suiker-Peer , Catryne-Peer , Vigos-Peer , Rozetta , Gezeegende-Peer , Frontenjak-Peer , Graciola di Napoli , en de Likbaarden uit Gulikkerland. Voor Herfst-Vrugten de Burre-Gri , de Lanfac , de Poire de Vigne ,
de

de Roelyste
Peer , de
de dubbele
jara , de Pe
Alleman ,
Winter Bon
d'Hyver , d
meerd zyn ,
Kaneel-Peer
ven reets ge
tit-Corteau
de Camper
Florus-Hey

de Roselyne; en hier te Lande de Fransse Kancel-Peer, de Keet-Peer, de Brabanse Graciool of Saffraan-Peer, de Ananas, in't laaft de dubbelde Riet-Peer, de Bergemot of Maatjes-Peer, Poire Sinjora, de Perzik-Peer, de Poire-Bleu, Joli Verde, Muskaat de Alleman, de Roskammer-Peer; en voor Winter-Vrugten, de Winter Bon-Chretien, de Martin-Sek, d' Ambret, de Rozelet d'Hyver, de Ronville, en die niet minder hier gerenomeerd zyn, de Generaal Duits, de Yfambert, de Winter Kancel-Peer, de geele en groene St. Germain en veel andere, booven reets genoemd. En eindelyk om te braaden en stooven de Petit-Certeau, de Frank-Royal, d' Angober, de Donville; en hier de Camper-Venus-Peer, de dubbelde Maagde Peer, Foppen-Peer, Florus-Hey-Peer, enz.